

BIAŁYSTOK

PRZEGLĄD FINANSÓW PUBLICZNYCH
PRZEWODNIK PO BUDŻECIE

NA
GMINNIE

20
23

SPIIS TREŚCI

WPROWADZENIE

- WPROWADZENIE
 - PROFIL JEDNOSTKI
 - KLUCZOWE FAKTY
-

DOCHODY

- DOCHODY OGÓŁEM
 - DOCHODY WŁASNE
 - SUBWENCJA OGÓLNA I DOTACJE
 - DOCHODY MAJĄTKOWE I ŚRODKI ZEWNĘTRZNE
 - DOCHODY WEDŁUG DZIAŁÓW
 - TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ - DZIAŁ 600
 - GOSPODARKA MIESZKANIOWA - DZIAŁ 700
 - DOCHODY PODATKOWE - DZIAŁ 756
 - RÓŻNE ROZLICZENIA - DZIAŁ 758
 - RODZINA - DZIAŁ 855
 - GOSPODARKA KOMUNALNA - DZIAŁ 900
-

WYDATKI

- WYDATKI OGÓŁEM
 - WYDATKI BIEŻĄCE
 - WYDATKI MAJĄTKOWE
 - WYDATKI WEDŁUG DZIAŁÓW
 - TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ - DZIAŁ 600
 - GOSPODARKA MIESZKANIOWA - DZIAŁ 700
 - ADMINISTRACJA PUBLICZNA - DZIAŁ 750
 - OŚWIATA I WYCHOWANIE - DZIAŁ 801
 - POMOC SPOŁECZNA - DZIAŁ 852
 - RODZINA - DZIAŁ 855
 - GOSPODARKA KOMUNALNA - DZIAŁ 900
-

BUDŻET W JEDNEJ STRONIE

WPROWADZENIE

Ten przewodnik został przygotowany dla **Miasta Białystok** jako czytelne i rzetelne opracowanie wykonania budżetu za 2023 rok.

Pokazuje, skąd pochodzą środki publiczne oraz na co zostały przeznaczone, w sposób umożliwiający samodzielne zrozumienie kluczowych liczb i zależności.

Przewodnik po budżecie ma **wyłącznie charakter informacyjny**. Nie zawiera ocen, komentarzy politycznych ani rekomendacji. Skupia się na przedstawieniu danych w formie wynikającej bezpośrednio z dokumentów finansowych.

Układ publikacji prowadzi krok po kroku przez najważniejsze elementy budżetu: od dochodów i ich struktury, przez wydatki bieżące i majątkowe, po wybrane działy budżetowe. Dane liczbowe zostały uzupełnione krótkimi objaśnieniami, które pomagają zrozumieć znaczenie poszczególnych pozycji.

Zrozumiała forma prezentacji danych stanowi istotny element **przejrzystości finansów publicznych**. Celem tego przewodnika jest ułatwienie dostępu do informacji o budżecie miasta oraz pokazanie, że finanse samorządu można przedstawić w sposób przystępny i uporządkowany.

ŹRÓDŁA DANYCH:

- Sprawozdania z wykonania budżetu,
- Bank Danych Lokalnych GUS,
- Wieloletnia Prognoza Finansowa,
- Informacje Ministerstwa Finansów,
- Dane demograficzne i oświatowe GUS.

Wszelkie dane finansowe pochodzą z oficjalnych źródeł. Mimo zachowania należytej staranności możliwe są minimalne różnice wynikające z zaokrągleń lub zmian w dokumentach źródłowych.

NA GMINNIE to niezależne opracowania budżetowe, które porządkują dane finansowe samorządów i pokazują je w przystępnej, czytelnej formie. Materiały powstają w oparciu o oficjalne źródła i mają wyłącznie charakter informacyjny, bez ocen politycznych i interpretacji.

PROFIL JEDNOSTKI

PODSTAWOWE INFORMACJE DEMOGRAFICZNE I ORGANIZACYJNE

Białystok jest jednostką samorządu terytorialnego o statusie miasta na prawach powiatu, pełniącą funkcję miasta wojewódzkiego. Miasto realizuje zadania gminne i powiatowe, co wpływa na szeroki zakres dochodów i wydatków. Część usług publicznych ma charakter ponadlokalny i obsługuje również mieszkańców regionu. Skala budżetu i struktura finansów są w dużej mierze pochodną liczby mieszkańców oraz zakresem realizowanych zadań publicznych.

MIASTO NA PRAWACH POWIATU

STATUS ADMINISTRACYJNY

291 688 OSÓB

LICZBA MIESZKAŃCÓW

Struktura demograficzna przekłada się pośrednio na poziom wydatków bieżących, w szczególności w obszarze oświaty i pomocy społecznej. Jednocześnie ma ona znaczenie po stronie dochodów, zwłaszcza wpływów podatkowych, które są silnie powiązane z liczbą osób aktywnych zawodowo.

WIEK PRZEDPRODUKCYJNY

WIEK PRODUKCYJNY

WIEK POPRODUKCYJNY

KLUCZOWE FAKTY

BUDŻET W PIGUŁCE

1 STABILNOŚĆ FINANSOWA BUDŻETU

W 2023 r. dochody miasta wyniosły 2,46 mld zł i były wyższe niż rok wcześniej o 6%, przy jednoczesnym utrzymaniu dodatniej nadwyżki operacyjnej.

2 SKOKOWY WZROST INWESTYCJI

Wydatki majątkowe osiągnęły poziom 377 mln zł, co w porównaniu z 2022 r. oznacza wzrost o 68%, czyli ponad 152 mln zł.

3 DOMINUJĄCA ROLA OŚWIATY

Na oświatę i wychowanie przeznaczono łącznie 1,06 mld zł. Stanowiło to 41% wszystkich wydatków miasta oraz niemal 145 mln zł więcej niż rok temu.

4 SUBWENCJA A WYDATKI

Część oświatowa subwencji wyniosła 662 mln zł i wzrosła r/r o 20%, podczas gdy wydatki na oświatę wzrosły o 16%.

5 NIEWIELKI UDZIAŁ OBSŁUGI DŁUGU

Wydatki na obsługę długu publicznego stanowiły ok. 2% wydatków bieżących, pozostając jedną z mniejszych pozycji w strukturze kosztów.

6 DOCHODY PODATKOWE

Dochody z podatków wyniosły 778 mln zł, stanowiąc 32% dochodów miasta, z czego udziały w PIT i CIT odpowiadały za 61% tej kwoty.

DOCHODY

SKĄD MIASTO MA PIENIĄDZE?

DOCHODY OGÓŁEM

Dochody ogółem obejmują wszystkie środki, które zasiliły budżet w danym roku, niezależnie od ich źródła i przeznaczenia. W 2023 r. wyniosły 2 460 598 659,91 zł. Odzwierciedlają one skalę realizowanych zadań publicznych oraz zakres finansowania działalności miasta. Na ich strukturę składały się zarówno dochody własne, subwencje, dotacje celowe oraz środki ze źródeł zagranicznych i innych krajowych. W porównaniu z 2022 r. ich poziom wzrósł o 5,6%, czyli o ponad 130 mln zł.

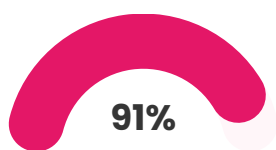
DOCHODY OGÓŁEM
2 460 598 659,91 zł

● Rok 2022 2 330 167 241,00 zł

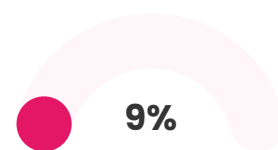
● Zmiana r/r ▲ 5,6%

8 435,72 zł
NA MIESZKAŃCA

DOCHODY BIEŻĄCE
2 236 761 696,34 zł

DOCHODY MAJĄTKOWE
223 836 963,57 zł

STRUKTURA DOCHODÓW

DOCHODY WŁASNE 34%

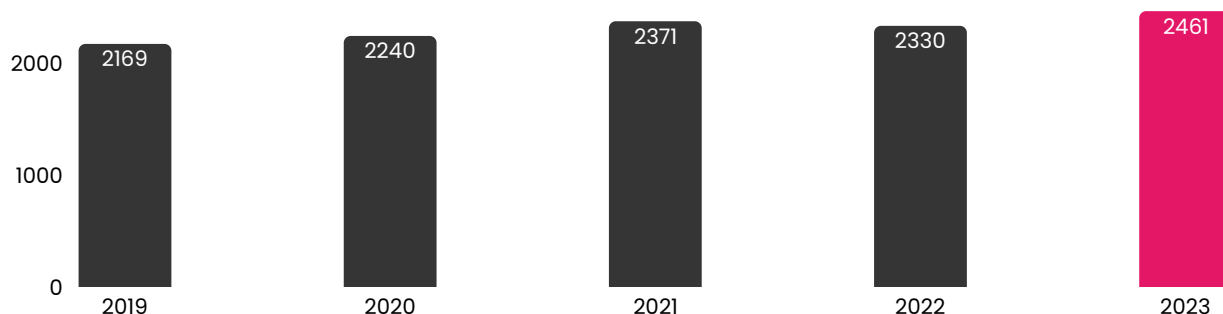
SUBWENCJE 32%

UDZIAŁY W PIT I CIT 19%

DOTACJE CELOWE 10%

ŚRODKI ZEWNĘTRZNE 5%

DOCHODY OGÓŁEM W LATACH 2019–2023
ZAKRĄGLENIE DO MILIONÓW ZŁOTYCH

DOCHODY WŁASNE

Dochody własne to najważniejsze lokalne źródła finansowania. Zależą od aktywności gospodarczej, majątku komunalnego oraz podatków i opłat lokalnych.

W 2023 r. wyniosły 829 828 318,35 zł, co stanowiło 34% dochodów ogółem. Największe znaczenie miały wpływy z podatku od nieruchomości, dochody majątkowe i opłaty lokalne. W porównaniu z 2022 r. dochody własne wzrosły o 8%, świadcząc o poprawie lokalnej bazy dochodowej.

DOCHODY WŁASNE

829 828 318,35 zł

34% DOCHODÓW OGÓŁEM

PER CAPITA

2 844,92 zł

PODATKI I OPŁATY LOKALNE

W TYM

PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI

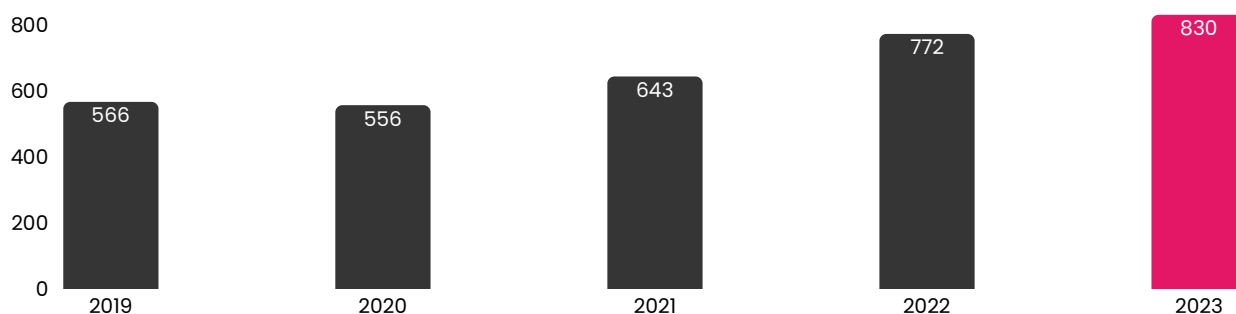
301 985 794,85 zł

36% DOCHODÓW WŁASNYCH

213 603 655,54 zł

DOCHODY WŁASNE W LATACH 2019–2023

ZAOKRĄGLENIE DO MILIONÓW ŻŁOTYCH

UDZIAŁ W PODATKACH DOCHODOWYCH

Udziały w PIT i CIT są dochodem budżetu państwa, przekazywanym gminom według określonych zasad. W budżecie ujmowane są oddzielnie od dochodów własnych.

UDZIAŁ W PIT **423 245 954,00 zł**

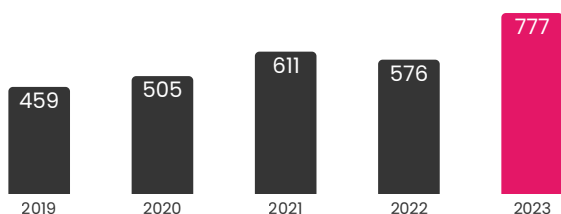
UDZIAŁ W CIT **54 665 586,00 zł**

SUBWENCJA OGÓLNA

Subwencja ogólna to największy transfer z budżetu państwa dla JST, finansujący głównie oświatę oraz wyrównujący różnice w lokalnych dochodach podatkowych. W 2023 r. subwencja ogólna wyniosła 777 238 579,55 zł, czyli 35% dochodów bieżących i 32% dochodów ogółem. W porównaniu z rokiem poprzednim wysokość tych przepływów wzrosła o 35%, głównie w części oświatowej.

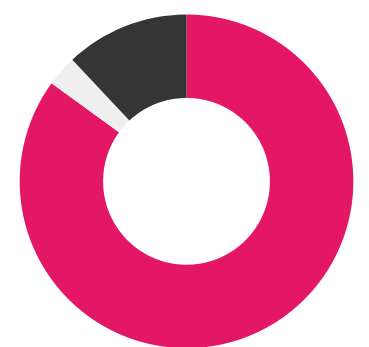
SUBWENCJA OGÓLNA

777 238 579,55 zł
32% DOCHODÓW OGÓŁEM

SUBWENCJA OGÓLNA W LATACH 2019–2023
ZAKRĄGLENIE DO MILIONÓW ZŁOTYCH

UDZIAŁ W SUBWENCJI

- 85% - CZĘŚĆ OŚWIATOWA
- 12% - UZUPEŁNIENIE SUBWENCJI OGÓLNEJ
- 3% - CZĘŚĆ RÓWNOWAŻĄCA

DOTACJE

Dotacje obejmują środki przekazywane samorządowi na realizację konkretnych zadań, najczęściej określonych ustawowo lub wynikających z programów rządowych. W 2023 r. ich wartość wyniosła 245 923 988,65 zł, co stanowiło 10% dochodów ogółem. Porównując z 2022 r. poziom dotacji spadł o 30%. Było związane ze skalą realizowanych zadań i dostępnych programów.

DOTACJE OGÓŁEM

245 923 988,65 zł
10% DOCHODÓW OGÓŁEM

BIEŻĄCE

230 547 385,19 zł
94% DOTACJI

MAJĄTKOWE

15 376 603,46 zł
6% DOTACJI

167 208 050,33 zł	Na zadania zlecone
60 377 761,18 zł	Na zadania własne
1 171 720,80 zł	Porozumienia z innymi jednostkami samorządu
8 260 660,02 zł	Porozumienia z organami administracji rządowej
8 905 796,32 zł	Dotacje z funduszu celowego

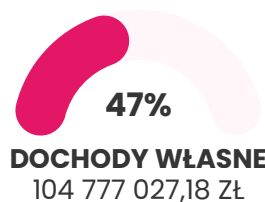
DOCHODY MAJĄTKOWE

Dochody majątkowe dotyczą wpływów związanych z majątkiem oraz realizacją inwestycji, w tym m.in. sprzedażą mienia. W 2023 r. wyniosły 223 836 963,57 zł, odpowiadając 10% dochodów ogółem. Ich poziom zmienia się w zależności od skali prowadzonych inwestycji i decyzji dotyczących gospodarowania majątkiem. W porównaniu z 2022 r. dochody majątkowe były wyższe o 24%.

DOCHODY MAJĄTKOWE

223 836 963,57 zł

10% DOCHODÓW OGÓŁEM

● Rok 2022	180 346 190,00 zł
● Zmiana r/r	▲ 24,1%

ŚRODKI ZEWNĘTRZNE

Do środków zewnętrznych należą **środki pochodzące z Unii Europejskiej, z zagranicy** oraz **wybrane środki krajowe** wspierające rozwój lokalny. Są to przede wszystkim fundusze przeznaczone na inwestycje infrastrukturalne, projekty społeczne oraz modernizację usług publicznych. W 2023 r. ich wartość wyniosła 131 696 233,36 zł, co stanowiło 5% dochodów ogółem. Poziom środków zewnętrznych jest silnie powiązany z realizacją projektów inwestycyjnych i dostępnością programów finansowania.

ŚRODKI ZEWNĘTRZNE

131 696 233,36 zł

5% DOCHODÓW OGÓŁEM

NAJWIĘKSZE WPŁYWY POCHODZIŁY:

- ze środków unijnych na inwestycje infrastrukturalne,
- ze środków krajowych współfinansujących projekty UE,
- z dotacji celowych z funduszy centralnych.

DOCHODY WEDŁUG DZIAŁÓW

010 – ROLNICTWO I ŁOWIECTWO	8 615,69 ZŁ
600 – TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	213 954 468,55 ZŁ
630 – TURYSTYKA	90,30 ZŁ
700 – GOSPODARKA MIESZKANIOWA	184 673 498,44 ZŁ
710 – DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	8 831 699,06 ZŁ
730 – SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA	1 573 375,18 ZŁ
750 – ADMINISTRACJA PUBLICZNA	53 973 181,37 ZŁ
751 – URZĘDY NACZELNYCH ORGANÓW WŁADZY PAŃSTWOWEJ, KONTROLI I OCHRONY PRAWA ORAZ SĄDOWNICTWA	1 730 412,20 ZŁ
752 – OBRONA NARODOWA	184 748,76 ZŁ
754 – BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA	48 911 077,34 ZŁ
755 – WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	791 985,90 ZŁ
756 – DOCHODY OD OSÓB PRAWNYCH, OD OSÓB FIZYCZNYCH I OD INNYCH JEDNOSTEK NIEPOSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ ORAZ WYDATKI ZWIĄZANE Z ICH POBREM	777 897 334,85 ZŁ
758 – RÓŻNE ROZLICZENIA	800 030 493,33 ZŁ
801 – OŚWIATA I WYCHOWANIE	72 180 473,14 ZŁ
851 – OCHRONA ZDROWIA	812 439,05 ZŁ
852 – POMOC SPOŁECZNA	61 252 213,57 ZŁ
853 – POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	6 724 833,63 ZŁ
854 – EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA	4 771 509,41 ZŁ
855 – RODZINA	117 196 372,58 ZŁ
900 – GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA	103 318 208,52 ZŁ
921 – KULTURA	125 132,18 ZŁ
925 – OGRODY BOTANICZNE I ZOOLOGICZNE ORAZ NATURALNE OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONEJ PRZYRODY	23 045,20 ZŁ
926 – KULTURA FIZYCZNA	1 633 451,66 ZŁ
DOCHODY OGÓŁEM	2 460 598 659,91 ZŁ

od 0 do 4%

od 4 do 10%

powyżej 10%

UDZIAŁ DZIAŁU W DOCHODACH OGÓŁEM

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

DZIAŁ 600

Dochody w dziale *Transport i łączność* obejmują wpływy związane z utrzymaniem oraz rozwojem infrastruktury transportowej i systemów komunikacyjnych. W 2023 r. wyniosły 213 954 468,55 zł, co stanowiło 8,7% dochodów ogółem miasta. Kluczowym źródłem tych środków były fundusze zewnętrzne przeznaczone na realizację inwestycji transportowych, w szczególności projektów drogowych i komunikacyjnych. Wysokość dochodów w tym obszarze pozostaje w dużym stopniu zależna od skali prowadzonych inwestycji oraz harmonogramów ich realizacji. W porównaniu z 2022 r. dochody tego działu wzrosły o 44%, co potwierdza inwestycyjny charakter tej części budżetu i jej istotną zmienność w ujęciu rocznym.

WYKONANIE OGÓŁEM
213 954 468,55 zł

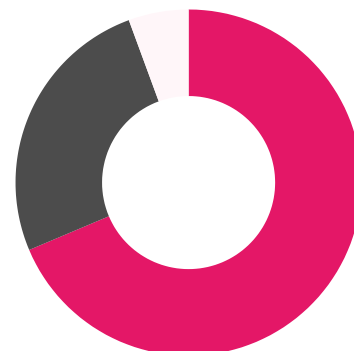
8,7% DOCHODÓW
OGÓŁEM

UDZIAŁ DZIAŁU 600 W DOCHODACH

UDZIAŁ W DOCHODACH DZIAŁU

DROGI PUBLICZNE
54 900 255,92 zł

PŁATNE PARKOWANIE
12 015 445,37 zł

● 69% - TRANSPORT ZBIOROWY

● 26% - DROGI PUBLICZNE

● 6% - PŁATNE PARKOWANIE

LOKALNY TRANSPORT ZBIOROWY 146 576 285,64 zł

CZĘŚĆ BIEŻĄCA
97 074 126,16 zł

CZĘŚĆ MAJĄTKOWA
49 502 159,48 zł

Dochody związane z lokalnym transportem zbiorowym obejmują przede wszystkim środki przeznaczone na finansowanie funkcjonowania komunikacji publicznej, w tym rekompensaty oraz dopłaty do ulg ustawowych.

W 2023 r. wyniosły **145 576 285,64 zł**, stanowiąc 69% dochodów działu Transport i łączność oraz **6% dochodów ogółem miasta**.

GOSPODARKA MIESZKANIOWA

DZIAŁ 700

Dochody w dziale *Gospodarka mieszkaniowa* pochodzą z zarządzania miejskim zasobem nieruchomości. W 2023 r. wyniosły 184 673 498,44 zł, czyli 7,5% dochodów ogółem. Ich strukturę tworzyły głównie wpływy z najmu i dzierżawy nieruchomości, sprzedaży mienia oraz opłat związanych z gospodarowaniem zasobem komunalnym. Część tych dochodów ma charakter powtarzalny, jednak istotną rolę odgrywają również wpływy jednorazowe, zależne od skali sprzedaży nieruchomości oraz decyzji majątkowych podejmowanych w danym roku. Względem roku poprzedniego dochody w tym dziale wzrosły o 11%, co było związane z aktywnością miasta w obszarze gospodarowania mieniem.

WYKONANIE OGÓŁEM
184 673 498,44 zł

7,5% DOCHODÓW
OGÓŁEM

UDZIAŁ DZIAŁU 700 W DOCHODACH

47%
CZĘŚĆ BIEŻĄCA 86 880 670,13 zł

53%
CZĘŚĆ MAJĄTKOWA 97 792 828,31 zł

GOSPODARKA GRUNTAMI I NIERUCHOMOŚCIAMI

113 501 496,30 zł

15 079 082,42 zł OPŁATY ZA UŻYTKOWANIE WIECZYSTE

27 067 292,62 zł NAJEM I DZIERŻAWA

54 713 712,20 zł SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI

GOSPODAROWANIE MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY

30 385 352,21 zł

29 309 596,63 zł NAJEM I DZIERŻAWA

POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ

40 786 649,93 zł

40 622 844,50 zł DOFINANSOWANIE INWESTYCJI WŁASNYCH (MAJĄTKOWE)

DOCHODY PODATKOWE

DZIAŁ 756

Dochody w dziale *Dochody podatkowe* obejmują wpływy z podatków i opłat, w tym podatków lokalnych oraz udziałów w podatkach dochodowych PIT i CIT. W 2023 r. wyniosły 777 897 334,85 zł, co stanowiło 31,6% dochodów ogółem miasta.

Największe znaczenie miały wpływy z podatku od nieruchomości oraz udziały w podatkach dochodowych, powiązane z sytuacją gospodarczą i aktywnością mieszkańców oraz przedsiębiorstw. Dochody podatkowe charakteryzują się względną stabilnością, choć ich poziom pozostaje wrażliwy na zmiany koniunktury. W ujęciu rocznym odnotowano spadek o 3%, odzwierciedlając zmiany w bazie podatkowej. Wpływy podatkowe pozostają kluczowym źródłem dochodów własnych miasta.

WYKONANIE OGÓŁEM
777 897 334,85 zł

31,6% DOCHODÓW
OGÓŁEM
UDZIAŁ DZIAŁU 756 W DOCHODACH

PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI 213 603 655,54 zł

OD OSÓB FIZYCZNYCH 52 541 216,27 zł
OD OSÓB PRAWNYCH 161 062 439,27 zł

POZOSTAŁE PODATKI I OPŁATY LOKALNE

OD CZYNNOŚCI CYWILNOPRAWNYCH 32 788 493,29 zł
OD ŚRODKÓW TRANSPORTOWYCH 12 472 380,40 zł
OPŁATA SKARBOWA 8 138 041,47 zł
ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ ALKOHOLU 11 465 384,34 zł

UDZIAŁY W PODATKACH PAŃSTWOWYCH

Udziały w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych są częścią dochodów budżetu państwa, naliczanych od podatników działających na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego.

UDZIAŁ W PIT
423 245 951,00 zł
17% DOCHODÓW

UDZIAŁ W CIT
52 665 586,00 zł
2% DOCHODÓW

RÓŻNE ROZLICZENIA

DZIAŁ 758

Dochody w dziale *Różne rozliczenia* to głównie środki o charakterze wyrównawczym i rozliczeniowym, w tym części subwencji ogólnej oraz inne transfery wynikające z zasad systemu finansów publicznych. W 2023 r. wyniosły 800 030 493,33 zł, co odpowiadało 32,5% dochodów ogółem. Ich poziom nie jest bezpośrednio powiązany z lokalną aktywnością gospodarczą, lecz zależy od mechanizmów podziału środków ustalanych na poziomie krajowym. Z tego względu dochody tego działu mogą zmieniać się niezależnie od bieżącej sytuacji finansowej samorządu.

W porównaniu z 2022 r. dochody te wzrosły o 33%, wynikając ze zmian w redystrybucji środków. Dział ten odgrywa istotną rolę w stabilizowaniu dochodów budżetowych.

WYKONANIE OGÓŁEM
800 030 493,33 ZŁ

32,5% DOCHODÓW
OGÓŁEM

UDZIAŁ DZIAŁU 758 W DOCHODACH

SUBWENCJA OGÓLNA

777 238 579,55 ZŁ

Subwencja ogólna składa się z kilku części, z których największe znaczenie ma część oświatowa, przeznaczona na finansowanie systemu edukacji. Pozostałe części pełnią funkcję wyrównawczą i uzupełniającą, wspierając jednostki o niższych dochodach podatkowych.

CZĘŚĆ OŚWIATOWA 661 719 573,00 ZŁ

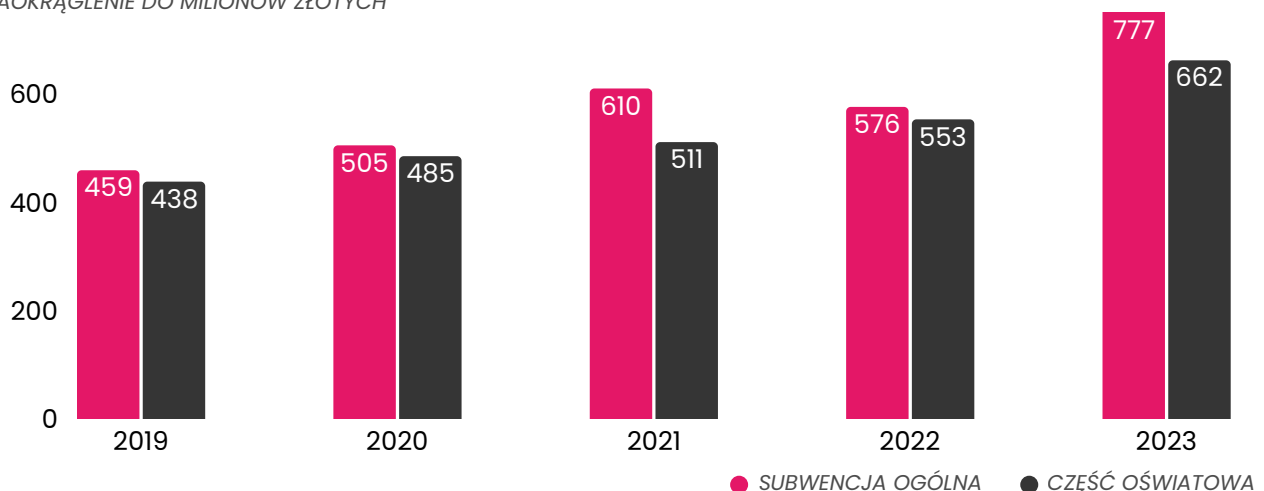
CZĘŚĆ WYRÓWNUJĄCA 443 099,00 ZŁ

CZĘŚĆ RÓWNOWAŻĄCA 20 658 947,00 ZŁ

UZUPEŁNIENIE SUBWENCJI OGÓLNEJ 94 416 960,25 ZŁ

SUBWENCJA OGÓLNA I CZĘŚĆ OŚWIATOWA W LATACH 2019–2023

ZAKRĘGLENIE DO MILIONÓW ZŁOTYCH

RODZINA

DZIAŁ 855

Większość dochodów działu *Rodzina* to środki przekazywane z budżetu państwa na realizację świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zadań związanych z opieką nad dziećmi do 3 lat. W 2023 r. wyniosły 117 196 372,58 zł, stanowiąc 4,8% dochodów ogółem miasta. Zdecydowana większość tych wpływów ma charakter celowy i samorząd nie decyduje o ich przeznaczeniu. Uzupelnieniem są dochody z opłat oraz usług związanych z opieką nad dziećmi, które stanowią niewielką, własną część wpływów. W ujęciu rocznym odnotowano spadek dochodów o 50%, wynikający ze zmian w skali realizowanych świadczeń oraz programów.

WYKONANIE OGÓŁEM

117 196 372,58 zł

4,8% DOCHODÓW
OGÓŁEM

UDZIAŁ DZIAŁU 855 W DOCHODACH

ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ ALIMENTACYJNE

106 409 762,29 zł

91%

DOCHODÓW DZIAŁU **RODZINA**

DOTACJE CELOWE I DOFINANSOWANIA **104 870 285,47 zł**

Środki z budżetu państwa przeznaczone na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenia społeczne oraz dofinansowania na inne zadania. Dochody te mają charakter w pełni transferowy. Gmina nie decyduje o ich wysokości ani przeznaczeniu.

OPIEKA NAD DZIEĆMI DO 3 LAT

7 196 561,74 zł

Dochody w dziale Rodzina mają w większości charakter transferowy, co oznacza ograniczoną swobodę ich wykorzystania przez JST. Dochody własne związane z opieką nad dziećmi do 3 lat stanowią niewielką część działu, ale odzwierciedlają rzeczywisty poziom uczestnictwa mieszkańców w systemie opieki.

5 527 534,00 zł WPŁYWY Z OPŁAT

1 538 141,50 zł WPŁYWY Z USŁUG

GOSPODARKA KOMUNALNA

DZIAŁ 900

Dochody w dziale *Gospodarka komunalna i ochrona środowiska* są związane z realizacją zadań komunalnych oraz korzystaniem z infrastruktury miejskiej. W 2023 r. wyniosły 103 318 208,52 zł, co stanowiło 4,2% dochodów ogółem. Ich struktura obejmowała przede wszystkim opłaty za gospodarowanie odpadami, wpływy związane z ochroną środowiska oraz inne opłaty komunalne. Poziom tych dochodów pozostaje ściśle związany ze skalą realizowanych usług komunalnych. Zależy również od obowiązujących stawek oraz regulacji prawnych. W porównaniu z 2022 r. dochody w tym dziale zmalały o 7%.

WYKONANIE OGÓŁEM
103 318 208,52 ZŁ

4,2% DOCHODÓW
OGÓŁEM
UDZIAŁ DZIAŁU 901 W DOCHODACH

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA 7 081 688,24 ZŁ

SPRZEDAŻ MAJĄTKU 1 348 388,23 ZŁ
DOTACJE CELOWE I DOFINANSOWANIA 5 729 296,90 ZŁ

GOSPODARKA ODPADAMI 82 218 552,56 ZŁ

OPŁATY LOKALNE 81 940 738,89 ZŁ

System gospodarki odpadami jest finansowany z opłat mieszkańców. Wpływy powinny pokrywać koszty systemu.

**OBSŁUGA SYSTEMU
GOSPODAROWANIA ODPADAMI 10 126 497,67 ZŁ**

WPŁYWY Z USŁUG 10 115 688,77 ZŁ

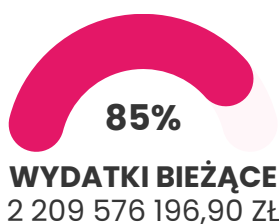
Dochody działu Gospodarka komunalna i ochrona środowiska mają stabilny charakter i są oparte głównie na opłatach mieszkańców oraz wpływach z usług komunalnych. Największą część stanowi gospodarowanie odpadami (90%), następnie opłaty związane z gospodarką wodno-ściekową (7%). Dofinansowania inwestycyjne mogą wpływać na jednorazowe wzrosty dochodów w poszczególnych latach.

WYDATKI

NA CO MIASTO WYDAJE PIENIĄDZE?

WYDATKI OGÓŁEM

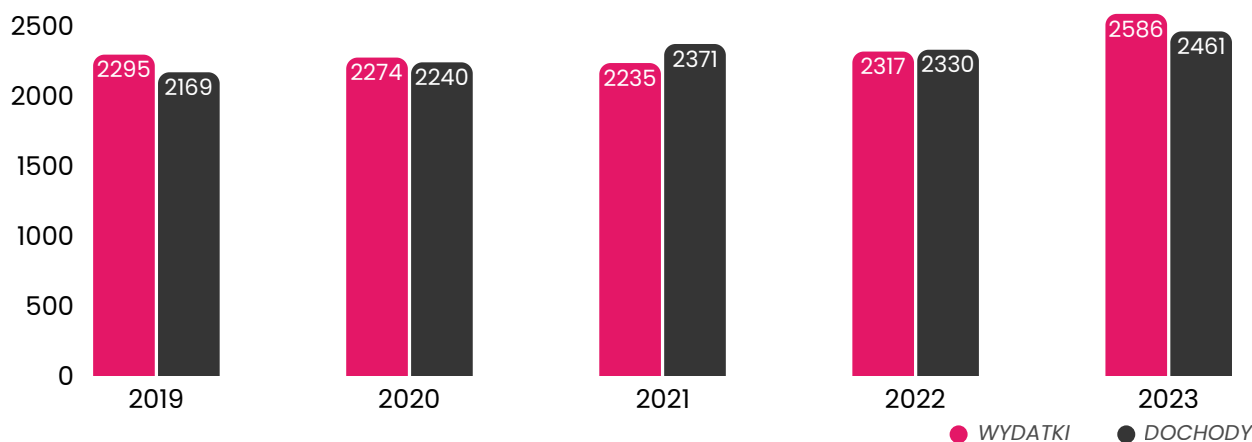
Wydatki ogółem pokazują sposób wykorzystania środków budżetowych na realizację zadań samorządu w ciągu roku budżetowego. Struktura wydatków obejmowała zarówno finansowanie bieżącego funkcjonowania miasta, jak i realizację inwestycji. W 2023 r. wyniosły 2 586 251 429,44 zł, co odpowiadało 8 866,50 zł na mieszkańca. Przy rosnących dochodach utrzymano dodatnią nadwyżkę operacyjną oraz wysoki poziom wydatków majątkowych.

8 866,50 zł
NA MIESZKAŃCA

+ 949,07 zł względem roku poprzedniego
738,87 zł średnio miesięcznie

WYDATKI I DOCHODY OGÓŁEM W LATACH 2019–2023
ZAOKRĄGLENIE DO MILIONÓW ZŁOTYCH

Dlaczego bieżące dominują w budżecie?

Wydatki bieżące finansują one stałe zadania i usługi, które muszą być realizowane w sposób ciągły, niezależnie od skali inwestycji w danym roku.

WYDATKI BIEŻĄCE

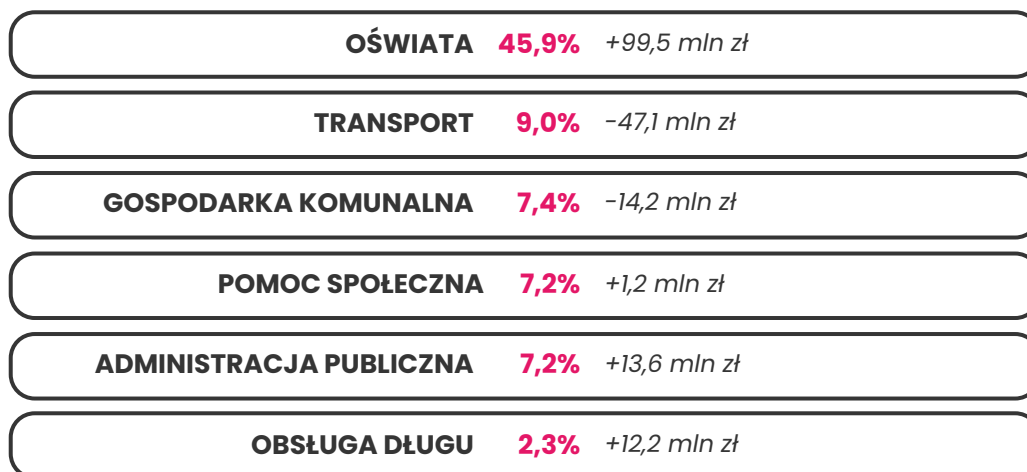
Wydatki bieżące obejmują koszty codziennego funkcjonowania miasta oraz realizacji usług publicznych. W 2023 r. wyniosły 2 209 576 196,90 zł, stanowiąc 85% wydatków ogółem. Ich struktura w dużej mierze odzwierciedla zakres obowiązków przypisanych samorządowi, a największy udział miały wydatki na oświatę, transport publiczny, gospodarkę komunalną oraz pomoc społeczną.

WYDATKI BIEŻĄCE
2 209 576 196,90 zł
85% WYDATKÓW OGÓŁEM

● Rok 2022	2 091 990 162,00 zł
● Zmiana r/r	▲ 5,6%

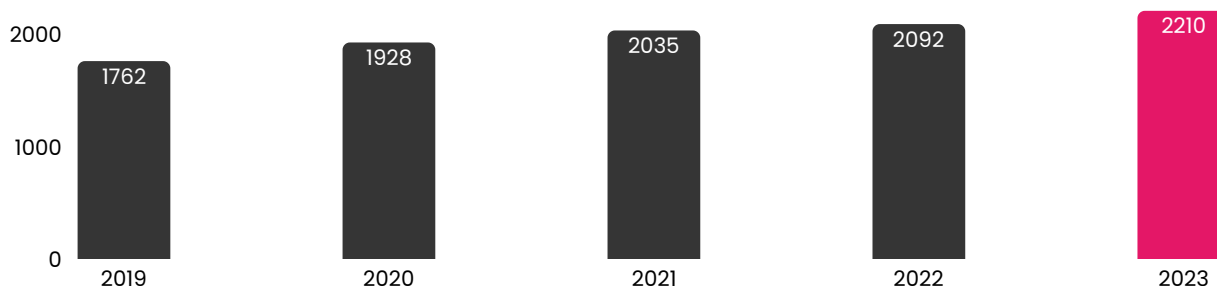
STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH

WEDŁUG WYBRANYCH DZIAŁÓW - UDZIAŁ W WYDATKACH BIEŻĄCYCH ORAZ ZMIANA R/R

WYDATKI BIEŻĄCE W LATACH 2019-2023

ZAOKRĄGLENIE DO MILIONÓW ZŁOTYCH

Dlaczego wydatki bieżące są trudne do ograniczenia?

Większość z nich wynika z ustawowych zadań samorządu i kosztów, które muszą być ponoszone niezależnie od sytuacji finansowej w danym roku

WYDATKI MAJĄTKOWE

Wydatki majątkowe to nakłady na inwestycje oraz przedsięwzięcia zwiększające lub modernizujące majątek miasta. WW 2023 r. wyniosły 376 675 232,54 zł, stanowiąc 15% wydatków ogółem. Środki te były kierowane przede wszystkim na realizację projektów infrastrukturalnych oraz inwestycji wieloletnich.

WYDATKI MAJĄTKOWE

376 675 232,54 zł

15% WYDATKÓW OGÓŁEM

+68%

ZMIANA R/R

+152 MLN zł

TRANSPORT
I INFRASTRUKTURA
195 180 283,62 zł

+132% r/r

GOSPODARKA KOMUNALNA
I ŚRODOWISKO
22 558 349,83 zł

-8% r/r

GOSPODARKA
MIESZKANIOWA
64 615 129,45 zł

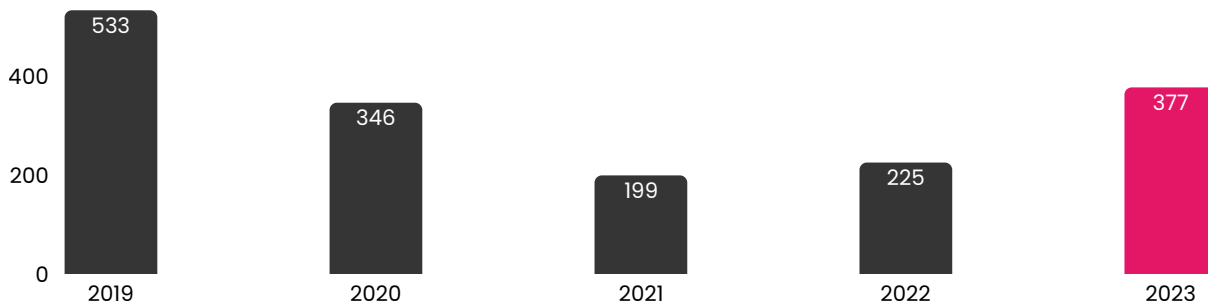
+56% r/r

OŚWIATA
I WYCHOWANIE
45 346 518,02 zł

+27% r/r

WYDATKI MAJĄTKOWE W LATACH 2019–2023

ZAOKRĄGLENIE DO MILIONÓW ZŁOTYCH

Dlaczego poziom wydatków majątkowych zmienia się z roku na rok?

Ich wysokość zależy od harmonogramu realizowanych inwestycji oraz dostępności finansowania, w tym środków zewnętrznych.

WYDATKI WEDŁUG DZIAŁÓW

010 – ROLNICTWO I ŁOWIECTWO	12 080,39 ZŁ
020 – LEŚNICTWO	54 189,77 ZŁ
600 – TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	394 040 641,12 ZŁ
630 – TURYSTYKA	432 551,32 ZŁ
700 – GOSPODARKA MIESZKANIOWA	115 966 974,24 ZŁ
710 – DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	19 761 526,48 ZŁ
730 – SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA	5 039 068,62 ZŁ
750 – ADMINISTRACJA PUBLICZNA	161 458 331,45 ZŁ
751 – URZĘDY NACZELNYCH ORGANÓW WŁADZY PAŃSTWOWEJ, KONTROLI I OCHRONY PRAWA ORAZ SĄDOWNICTWA	1 730 412,20 ZŁ
752 – OBRONA NARODOWA	161 346,78 ZŁ
754 – BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWOŻAROWA	64 407 025,81 ZŁ
755 – WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	791 985,90 ZŁ
757 – OBSŁUGA DŁUGU PUBLICZNEGO	51 087 112,35 ZŁ
801 – OŚWIATA I WYCHOWANIE	1 059 792 000,46 ZŁ
851 – OCHRONA ZDROWIA	18 977 504,46 ZŁ
852 – POMOC SPOŁECZNA	161 022 604,16 ZŁ
853 – POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	22 316 914,07 ZŁ
854 – EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA	65 581 577,81 ZŁ
855 – RODZINA	158 070 849,55 ZŁ
900 – GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA	185 456 232,43 ZŁ
921 – KULTURA	55 071 670,65 ZŁ
925 – OGRODY BOTANICZNE I ZOOLOGICZNE ORAZ NATURALNE OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONEJ PRZYRODY	1 542 942,62 ZŁ
926 – KULTURA FIZYCZNA	43 475 886,70 ZŁ
WYDATKI OGÓŁEM	2 586 251 429,44 ZŁ

od 0 do 4%

od 4 do 10%

powyżej 10%

UDZIAŁ DZIAŁU W WYDATKACH OGÓŁEM

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

DZIAŁ 600

Wydatki na *transport i łączność* odnoszą się do funkcjonowania infrastruktury drogowej oraz systemu komunikacji publicznej. Znaczną ich część stanowią koszty utrzymania transportu zbiorowego, w tym dopłaty do bieżącego funkcjonowania. Pozostałe wydatki dotyczą utrzymania i modernizacji dróg, infrastruktury technicznej oraz realizacji projektów inwestycyjnych.

WYKONANIE OGÓŁEM
394 040 641,12 ZŁ

15,2% WYDATKÓW
OGÓŁEM

UDZIAŁ DZIAŁU 600 W WYDATKACH

50%
CZĘŚĆ BIEŻĄCA 198 860 357,50 ZŁ

50%
CZĘŚĆ MAJĄTKOWA 195 180 283,62 ZŁ

TRANSPORT ZBIOROWY

269 717 075,21 ZŁ

INWESTYCJE W TRANSPORT ZBIOROWY

87 073 051,90 ZŁ

DROGI PUBLICZNE

118 317 925,44 ZŁ

INWESTYCJE W DROGI PUBLICZNE

107 523 717,84 ZŁ

WYBRANE REALIZOWANE INWESTYCJE

wykonanie w 2023 r.

Intermodalny węzeł komunikacyjny w Białymstoku

10 826 465,17 zł - budowa zasilania urządzeń ładowania pojazdów komunikacji miejskiej

70 442 176,61 zł - centrum przesiadkowe wraz z korytarzami publicznego transportu zbiorowego

"Rozwój układu komunikacyjnego Białegostoku"

13 450 478,13 zł - budowa i przebudowa ulic na terenie miasta

Dlaczego transport generuje wysokie wydatki bieżące?

Utrzymanie komunikacji publicznej i infrastruktury drogowej wiąże się z kosztami ponoszonymi regularnie, niezależnie od skali inwestycji.

GOSPODARKA MIESZKANIOWA

DZIAŁ 700

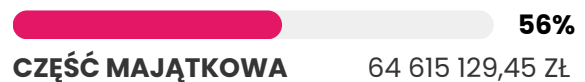
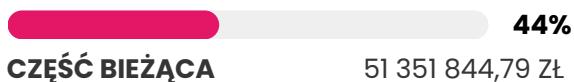
Gospodarka mieszkaniowa obejmuje wydatki związane z utrzymaniem, zarządzaniem i rozwojem zasobu nieruchomości komunalnych. Środki te są kierowane zarówno na bieżące utrzymanie budynków, jak i działania majątkowe, w tym remonty oraz inwestycje. Poziom wydatków zależy od stanu technicznego mienia i przyjętej polityki gospodarowania zasobem komunalnym.

WYKONANIE OGÓŁEM

115 966 974,24 zł

4,5% WYDATKÓW
OGÓŁEM

UDZIAŁ DZIAŁU 700 W WYDATKACH

GOSPODARKA GRUNTAMI I NIERUCHOMOŚCIAMI

sprzedaż, zakup i zarządzanie gruntami oraz nieruchomościami gminy

33 738 580,51 zł

29%

GOSPODAROWANIE MIENIEM MIESZKANIOWYM

zarządzanie lokalami komunalnymi i mieszkaniami gminy

20 182 849,72 zł

17%

POZOSTAŁE

wydatki nieujęte w głównych kategoriach, w tym koszty pomocnicze

45 665 047,84 zł

39%

Dlaczego wydatki na gospodarkę mieszkaniową są relatywnie niewielkie?

Ponieważ obejmują głównie bieżące zarządzanie zasobem i grunty, a nie duże inwestycje infrastrukturalne.

ADMINISTRACJA PUBLICZNA

DZIAŁ 750

Wydatki na *administrację publiczną* dotyczą zapewnienia sprawnego funkcjonowania urzędu miasta oraz realizacji zadań administracyjnych nałożonych na samorząd. Obejmują one m.in. obsługę mieszkańców czy realizację zadań własnych i zleconych. Dominującą część tych wydatków stanowią koszty bieżące, w szczególności wynagrodzenia oraz utrzymanie infrastruktury organizacyjnej.

WYKONANIE OGÓŁEM

161 458 331,45 zł

6,2% WYDATKÓW
OGÓŁEM

UDZIAŁ DZIAŁU 750 W WYDATKACH

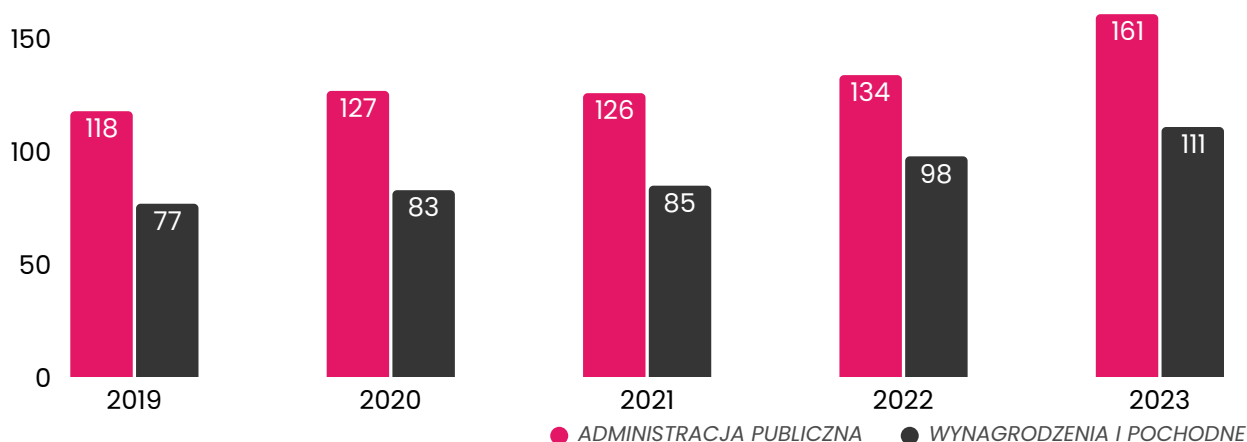

UDZIAŁ WYNAGRODZEŃ I POCHODNYCH W WYDATKACH 111 289 631,26 zł

WYDATKI NA ADMINISTRACJĘ PUBLICZNĄ A WYNAGRODZENIA I POCHODNE

ZAOKRĄGLENIE DO MILIONÓW ZŁOTYCH

Dlaczego administracja publiczna kosztuje, nawet gdy „nic się nie buduje”?

Ponieważ obejmuje stałe koszty funkcjonowania urzędu, w tym wynagrodzenia pracowników, obsługę mieszkańców oraz utrzymanie systemów i budynków.

OŚWIATA I WYCHOWANIE

DZIAŁ 801

Oświata i wychowanie stanowią największy obszar wydatków samorządu. Obejmują bieżące funkcjonowanie szkół i przedszkoli. Większość środków przeznaczana jest na wydatki bieżące, w szczególności na koszty pracy. Obszar ten jest silnie regulowany prawnie, co ogranicza elastyczność samorządu w kształtowaniu poziomu wydatków. W ostatnich latach widoczny jest systematyczny wzrost kosztów oświaty.

WYKONANIE OGÓŁEM
1 059 792 000,56 zł

41,0% WYDATKÓW
OGÓŁEM
UDZIAŁ DZIAŁU 801 W WYDATKACH

PRZEDSZKOLA
178 454 444,88 zł

SZKOŁY PODSTAWOWE
370 520 762,54 zł

SZKOŁY ŚREDNIE
311 806 583,57 zł

EDUKACJA SPECJALNA
72 947 089,66 zł

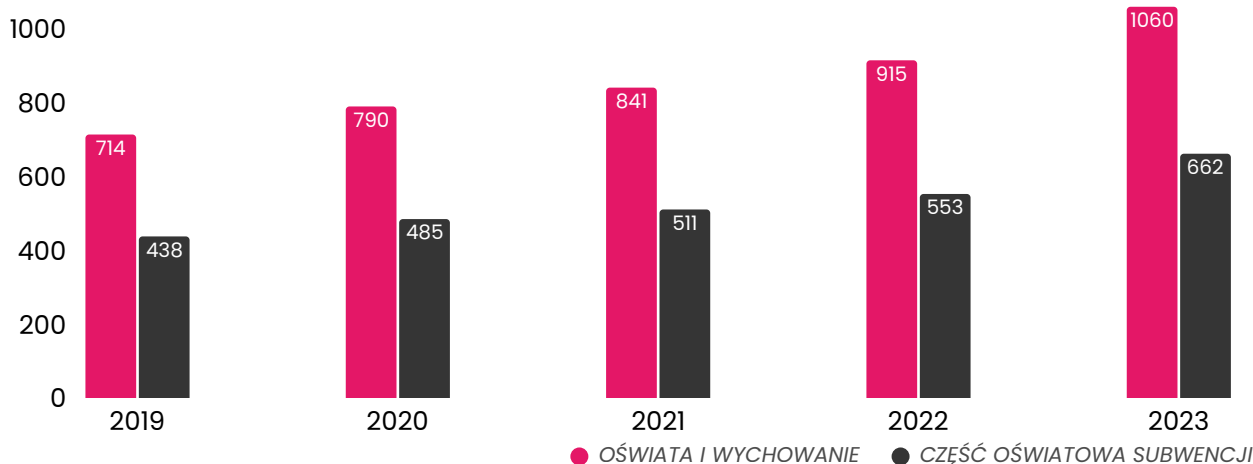
WYŻYWIENIE
40 815 153,05 zł

POZOSTAŁE
63 302 498,28 zł

UDZIAŁ WYNAGRODZEŃ I POCHODNYCH W WYDATKACH 615 729 194,01 zł

58%

WYDATKI NA OŚWIATĘ I WYCHOWANIE A CZĘŚĆ OŚWIATOWA SUBWENCJI
ZAOKRĄGLENIE DO MILIONÓW ZŁOTYCH

Dlaczego oświata pochłania największą część wydatków?

Zapewnienie dostępu do edukacji wiąże się z wysokimi i trwałymi kosztami, które rosną wraz z liczbą uczniów, standardami kształcenia i kosztami pracy.

POMOC SPOŁECZNA

DZIAŁ 852

Pomoc społeczna dotyczy wydatków przeznaczanych na wsparcie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Środki przeznaczone są na realizację świadczeń, finansowanie usług opiekuńczych oraz funkcjonowanie instytucji pomocy społecznej. Niemal całość wydatków w tym obszarze ma charakter bieżący. Ich poziom jest uzależniony od potrzeb społecznych oraz realizowanych form wsparcia.

WYKONANIE OGÓŁEM

161 022 604,16 ZŁ

6,2% WYDATKÓW
OGÓŁEM

UDZIAŁ DZIAŁU 852 W WYDATKACH

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE

zasiłki i dodatki wypłacane osobom i rodzinom

19%

31 079 661,94 ZŁ

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

utrzymanie i pobyt mieszkańców w DPS

40%

63 778 236,20 ZŁ

USŁUGI OPIEKUŃCZE I WSPARCIE

pomoc w miejscu zamieszkania, wsparcie środowiskowe

15%

24 792 651,73 ZŁ

FUNKCJONOWANIE SYSTEMU

działalność ośrodków pomocy społecznej

10%

16 098 477,32 ZŁ

Dlaczego wydatki na pomoc społeczną są trudne do ograniczenia?

Zakres świadczeń i form wsparcia jest w dużej części określony ustawowo i zależy od sytuacji społecznej, a nie od bieżących decyzji budżetowych.

RODZINA

DZIAŁ 855

Dział *Rodzina* obejmuje wydatki związane z realizacją świadczeń rodzinnych oraz zadań wspierających opiekę nad dziećmi. Środków w tym obszarze są przeznaczane na świadczenia wypłacane mieszkańcom w ramach programów ogólnokrajowych. Wydatki te mają w przeważającej części charakter celowy, a rola jednostki samorządu terytorialnego koncentruje się na ich obsłudze i prawidłowej realizacji.

WYKONANIE OGÓŁEM
158 070 849,55 zł

**6,1% WYDATKÓW
OGÓŁEM**
UDZIAŁ DZIAŁU 855 W WYDATKACH

ŚWIADCZENIA RODZINNE

109 686 692,84 zł

Środki przeznaczone na wypłatę świadczeń pieniężnych dla rodzin z dziećmi, w tym świadczeń wychowawczych.

OPIEKA NAD DZIEĆMI DO 3 LAT

28 165 708,88 zł

Wydatki związane z funkcjonowaniem żłobków oraz wsparciem opieki nad najmłodszymi dziećmi.

PIECZA ZASTĘPCZA

18 201 530,60 zł

Wsparcie rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczych. Zapewniają one opiekę dzieciom, które nie mogą czasowo przebywać w rodzinach biologicznych

POZOSTAŁE ZADANIA

1 946 684,99 zł

Pozostałe formy wsparcia rodzin, niewyodrębnione w głównych kategoriach. Obejmują m.in. działania uzupełniające i specjalistyczne formy pomocy.

Dlaczego wydatki na rodzinę mają charakter transferowy?

Dotyczą przede wszystkim przekazywania środków na rzecz mieszkańców w ramach programów określonych na poziomie krajowym.

GOSPODARKA KOMUNALNA

DZIAŁ 900

Dział obejmuje realizację podstawowych usług komunalnych, w tym gospodarkę odpadami, utrzymanie przestrzeni publicznych, ochronę środowiska oraz oświetlenie. Wydatki w tym obszarze mają w przeważającej części charakter bieżący i wynikają z codziennego funkcjonowania miasta. Dział ten cechuje się względną stabilnością wydatków, przy jednoczesnej wrażliwości na zmiany kosztów energii, usług oraz wymogów środowiskowych.

WYKONANIE OGÓŁEM
185 456 232,43 ZŁ

7,2% WYDATKÓW
OGÓŁEM
UDZIAŁ DZIAŁU 900 W WYDATKACH

88%
CZĘŚĆ BIEŻĄCA 162 897 882,60 ZŁ

12%
CZĘŚĆ MAJĄTKOWA 22 558 349,83 ZŁ

ODPADY

- Gospodarka odpadami

90 346 653,53 ZŁ
49% WYDATKÓW DZIAŁU

PRZESTRZEŃ PUBLICZNA

- Utrzymanie zieleni i terenów publicznych
- Oczyszczanie miasta

58 818 124,40 ZŁ
31,7% WYDATKÓW DZIAŁU

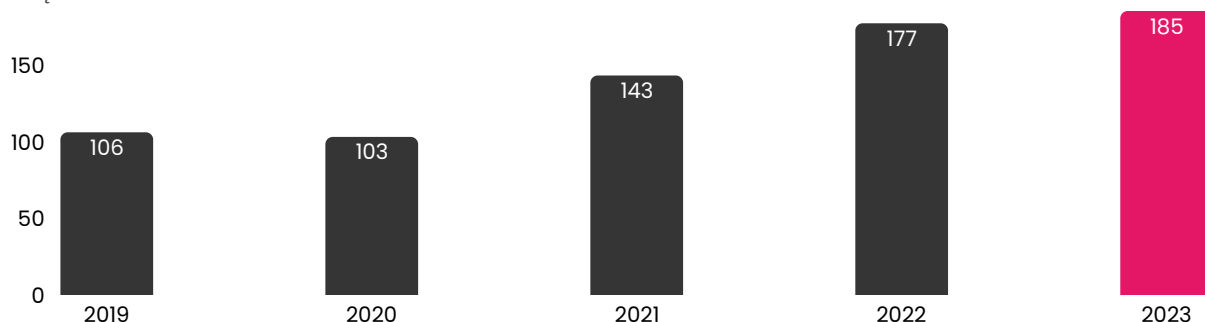
ENERGIA I ŚRODOWISKO

- Oświetlenie i energia
- Ochrona środowiska i gospodarka wodna

36 273 312,39 ZŁ
20% WYDATKÓW DZIAŁU

WYDATKI NA GOSPODARKĘ KOMUNALNĄ I OCHRONĘ ŚRODOWISKA W LATACH 2019-2023

ZAOKRĄGLENIE DO MILIONÓW ZŁOTYCH

BUDŻET W JEDNEJ STRONIE

NAJWAŻNIEJSZE LICZBY 2023

DOCHODY

DOCHODY OGÓŁEM
2 460 598 659,91 ZŁ

NA MIESZKAŃCA
8 435,72 ZŁ

DOCHODY WŁASNE
829 828 318,35 ZŁ

WYDATKI

WYDATKI OGÓŁEM
2 586 251 429,44 ZŁ

NA MIESZKAŃCA
8 866,50 ZŁ

WYDATKI BIEŻĄCE
85%

STRUKTURA BUDŻETU

SUBWENCJE
32% DOCHODÓW

UDZIAŁY W PIT I CIT
476 MLN ZŁ

NADWYŻKA OPERACYJNA
27 MLN ZŁ

NAJWIĘKSZY DZIAŁ
OŚWIATA 41%

INWESTYCJE R/R
+152 MLN ZŁ

ZADŁUŻENIE
36% DOCHODÓW

WYKONANIE BUDŻETU 2023

BIAŁYSTOK

**NA
GMINNIE**